

Profilová část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury

Maturitní seznam literárních děl platný pro 2023 - 2024

Žák vybírá 20 literárních děl	Světová a česká literatura do konce 18. století	min. 2 literární díla
	Světová a česká literatura 19. století	min. 3 literární díla
	Světová literatura 20. a 21. století	min. 4 literární díla
	Česká literatura 20. a 21. století	min. 5 literárních děl
* Seznam literárních děl, z něhož žák vybírá, sestavuje škola. * Minimální celkový počet nabízených literárních děl je 60, horní hranice není stanovena. * Za literární dílo je považováno komplexní literární dílo, nikoli jeho část (např. Karel Jaromír Erben: Kytice, nikoli Karel Jaromír Erben: Polednice)		
* Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie, drama. * Žák si smí do seznamu zvolit maximálně dvě díla téhož autora.		

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury

Žák koná maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury v rámci profilové části maturitní zkoušky před maturitní komisí.
Žák prokáže osvojení následujících vědomostí a dovedností:
Analyzuje umělecký text:
* využije vědomosti získané přečtením celého díla, z něhož pochází výňatek;
* rozezná na základě textu charakteristické rysy literárních druhů a žánrů;
* nalezne v textu téma a motivy;
* charakterizuje vypravěče / lyrický subjekt, postavy;
* rozezná vyprávěcí způsoby, rozliší dialog a monolog (včetně vnitřního monologu);
* rozezná typy promluv (přímá řeč, nepřímá řeč, polopřímá řeč, neznačená přímá řeč);
* orientuje se v časoprostoru díla i konkrétního výňatku;
* charakterizuje kompoziční výstavbu díla i konkrétního výňatku;
* analyzuje jazykové prostředky a jejich funkci v textu;
* nalezne v textu tropy a figury (alegorie, aliterace, anafora, apostrofa, dysfemismus, elipsa, epifora, epizeuxis, eufemismus, gradace, hyperbola, inverze, metafora, metonymie, oxymóron, personifikace, přirovnání, řečnická otázka, symbol, synekdocha, synestézie);
* rozliší vázaný a volný verš;
* určí typ rýmového schématu a jeho pojmenování (sdružený, střídavý, obkročný, přerývaný);
Charakterizuje literárněhistorický kontext literárního díla:
* zařadí literární dílo do kontextu autorovy tvorby;
* zařadí literární dílo do literárního kontextu;

* zařadí literární dílo do obecně kulturního a historického kontextu;
Analyzuje neumělecký text:
* přiřadí text k funkčnímu stylu, slohovému útvaru, určí slohový postup (slohové postupy);
* postihne hlavní myšlenku textu;
* charakterizuje komunikační situaci vytvářenou textem a slohotvorné činitele;
* charakterizuje kompoziční výstavbu výňatku;
* rozezná různé možné způsoby čtení a interpretace textu;
* rozliší vyjádření domněnky a tvrzení s různou mírou pravděpodobnosti od faktického konstatování;
* analyzuje jazykové prostředky a jejich funkci v textu;
Formuluje výpovědi v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury.

Předmětem ústní části zkoušky jsou praktické komunikační dovednosti a přiměřená analýza a interpretace uměleckého i neuměleckého textu, a to s využitím vědomostí a dovedností získaných v průběhu vzdělávání na daném typu střední školy.

Žák odevzdává řediteli školy nebo jím pověřené osobě **seznam 20 literárních děl** sestavený na základě výše uvedených kritérií pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce **do 31. března pro jarní zkušební období a do 30. června pro podzimní zkušební období**. Žákův seznam je zároveň seznamem jeho maturitních zadání, resp. seznamem pracovních listů, z nichž si žák před zkouškou losuje jeden.

Pracovní list dostává žák až po vylosování zadání, ústní zkoušku koná s pracovním listem.

Příprava ke zkoušce trvá 15 minut. Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

V průběhu ústní zkoušky není žákovi dovoleno používat žádné pomůcky vyjma pracovního listu a psacích potřeb. Ústní zkouška je hodnocena 45 body a tvoří 60% hodnocení profilové části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury. Hranice úspěšnosti je 18 bodů (40%).

Světová a česká literatura do konce 18. století		min. 2 literární díla
1.	<i>Autor neznámý</i>	Legenda o svaté Kateřině
2.	<i>Autor neznámý</i>	Píseň o Cidovi
3.	Eurípides	Médea
4.	François Villon	Závěť neboli Velký testament
5.	Homér	Odyssea
6.	Jan Ámos Komenský	Labyrint světa a ráj srdce
7.	Jean de la Fontaine	Bajky
8.	Molière	Lakomec
9.	Publius Ovidius Naso	Proměny
10.	William Shakespeare	Zkrocení zlé ženy
11.	William Shakespeare	Romeo a Julie
12.	William Shakespeare	Hamlet

Světová a česká literatura 19. století		min. 3 literární díla
13.	Alexandr Sergejevič Puškin	Eugen (Evžen) Oněgin
14.	Alexandr Sergejevič Puškin	Piková dáma
15.	Alexandre Dumas starší	Tři mušketýři
16.	Alois a Vilém Mrštíkové	Maryša
17.	Alois Jirásek	Staré pověsti české
18.	Božena Němcová	Divá Bára
19.	Božena Němcová	Babička
20.	Edgar Allan Poe	Jáma a kyvadlo a jiné povídky
21.	Edgar Allan Poe	Havran
22.	Émile Zola	Zabiják
23.	Guy de Maupassant	Miláček
95.	Guy de Maupassant	Kulička
24.	Honoré de Balzac	Otec Goriot
25.	Charles Baudelaire	Květy zla
92.	Charles Dickens	Oliver Twist
26.	Jan Neruda	Povídky malostranské
27.	Jan Neruda	Balady a romance
28.	Josef Kajetán Tyl	Strakonický dudák aneb Hody divých žen
29.	Jules Verne	Pět neděl v balónu
30.	Karel Havlíček Borovský	Křest svatého Vladimíra
31.	Karel Hynek Mácha	Máj
32.	Karel Jaromír Erben	Kytice z pověstí národních
33.	Nikolaj Vasiljevič Gogol	Revizor
34.	Oscar Wilde	Obraz Doriana Graye
35.	Oscar Wilde	Jak je důležité mítí Filipa
36.	Svatopluk Čech	Nový epochální výlet pana Broučka tentokrát do XV. století
37.	Victor Hugo	Chrám Matky Boží v Paříži
Světová literatura 20. a 21. století		min. 4 literární díla
38.	Antoine de Saint Exupéry	Malý princ
39.	Arto Paasilinna	Stará dáma vaří jed

40.	Bernhard Schlink	Předčítač
41.	Betty MacDonaldová	Paní Láryfáry
42.	Erich Maria Remarque	Na západní frontě klid
43.	Ernest Hemingway	Sbohem, armádo
44.	Ernest Hemingway	Stařec a moře
45.	George Bernard Shaw	Pygmalión
46.	George Orwell	Farma zvířat
94.	George Orwell	1984
47.	Günter Grass	Plechový bubínek
48.	Christian Morgenstern	Šibeniční písně
49.	Christiane F. (Kai Hermann a Horst Rieck)	My děti ze stanice ZOO
50.	James Clavell	Král krysa
51.	Jerome David Salinger	Kdo chytá v žitě
52.	John Irving	Svět podle Garpa
53.	John Ronald Reuel Tolkien	Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky
54.	John Steinbeck	O myších a lidech
55.	Jonas Jonasson	Analfabetka, která uměla počítat
56.	Ken Elton Kesey	Vyhoďme ho z kola ven
57.	Leo Rosten	Pan Kaplan má stále třídu rád
58.	Ray Bradbury	451 stupňů Fahrenheita
59.	Romain Rolland	Petr a Lucie
60.	Samuel Beckett	Čekání na Godota
96.	Stephen King	Čtyři roční doby
61.	Suzanne Collins	Hladové hry 1 – Aréna smrti
62.	Umberto Eco	Jméno růže
Česká literatura 20. a 21. století		min. 5 literárních děl
93.	Alena Mornštajnová	Hana
63.	Bohumil Hrabal	Příliš hlučná samota
64.	Bohumil Hrabal	Ostře sledované vlaky
97.	Bohumil Hrabal	Obsluhoval jsem anglického krále

65.	Eduard Bass	Klapzubova jedenáctka
66.	Ivan Olbracht	Nikola Šuhaj loupežník
67.	Jan Otčenášek	Romeo, Julie a tma
68.	Jan Skácel	Smuténka
69.	Jaroslav Foglar	Rychlé šípy
70.	Jaroslav Seifert	Maminka
71.	Jiří Wolker	Těžká hodina
72.	Karel Čapek	Válka s mloky
73.	Karel Čapek	Obrázky z Holandska
74.	Karel Čapek	Povídky z jedné kapsy
75.	Karel Čapek	Devatero pohádek
76.	Karel Čapek	Bílá nemoc
77.	Karel Poláček	Bylo nás pět
78.	Karel Toman	Měsíce
79.	Kateřina Tučková	Vyhnání Gerty Schnirch
80.	Květa Legátová	Jozova Hanule
81.	Ladislav Fuks	Spalovač mrtvol
82.	Michal Viewegh	Báječná léta pod psa
83.	Ota Pavel	Smrt krásných srnců
84.	Václav Havel	Odcházení
85.	Viktor Dyk	Krysař
86.	Vítězslav Nezval	Pantomima
87.	Vladimír Holan	Terežka Planetová
88.	Vladislav Vančura	Markéta Lazarová
89.	Voskovec a Werich	Balada z hadrů
90.	Zdeněk Jirotka	Saturnin
91.	Zdeněk Svěrák	Vražda v salonním kupé

Odborná skupina 1: Jazykové vzdělávání – Mgr. Blanka Novotná

